

*Foc al gran
recorregut*

Vicent Marçà

Edicions del Bullent

1. EL GRUP

Van ser uns dies viscuts amb rapidesa, rabentment, com si el temps tingués pressa perquè ocorreguessen determinats fets, com si volgués recuperar part del passat. L'excursió havia estat programada des de feia mesos. No havíem deixat res a l'atzar. Quim tenia prevista tota la cartografia, aspecte important, ja que la zona on volíem fer la travessia no era habitual. Rosa, el menjar i la beguda («No t'oblides de les begudes isotòniques», li dèiem, sense que cap de nosaltres presentíssem la importància que després havien d'arribar a tenir). I jo, tot el material: tendes, atifells de cuina, cordes, llanternes, pintura...

Ramon Sicart, Ramsi, no havia de venir. Tenia una recuperació a l'institut i una xica estrangera a casa per no sé quina història d'intercanvis que s'havia muntat. A darrera hora, la catedràtica li va fer saber que havia aprovat el trimestre (però a canvi li havia de presentar un treball en acabar les vacances). I l'escocesa es va quedar a Escòcia, prematurament embarassada i, per tant, gens interessada a aprendre català davant el

compromís tan gran que havia assumit.

De manera que érem quatre. Millor. Quan el terreny és desconegut, la càrrega feixuga i has de romandre uns dies sense contacte amb la civilització, més val ser-ne un bon grup. Quatre era el nombre ideal, ni pocs, ni molts. Ens enteníem a la perfecció i ells dos, els xics, sabien estar-hi. A les classes d'ètica, que eren les úniques on afloraven les idees dels companys, eren dels pocs que es mostraven respectuosos amb les xiques, i de bon tros! Teníem un grup plagat de masclistes. Molt d'estar a favor de les relacions lliures, molt de parlar de la igualtat dels sexes, però quan el professor plantejava casos reals perquè hi donéssim el nostre punt de vista, es quedaven amb el cul a l'aire. Ara feia una setmana havien arribat al límit. Tots, tret de Ramsi i Quim, van admetre que, cas de casar-se, voldrien que la seua parella fos verge, però de cap manera no van voler assumir que, al revés, també els ho exigíssem les xiques. Quina barra! Es tenen ben merescut haver suspès, per no saber dialogar.

La veritat és que, amb Quim i Ramsi, mai no havíem coincidit sols, sempre ens havíem relacionat amb més gent, però a Rosa i a mi ens van semblar dos companys immillorables.

2. PRIMER DIA

Encara sentíem l'autobús gemegar unes revoltes més enllà, quan ja havíem començat a caminar. Cadascú va carregar la respectiva motxilla i amb una dignitat pròpia dels més grans esdeveniments, iniciarem el camí.

La senda era fàcilment visible entre les carrasques. El fullam sec de terra ens acompanyava sonorament mentre el trepitjàvem. Quim, amb el topogràfic a les mans no parava d'indicar-nos la direcció correcta. Ramsi, darrere, era l'encarregat de dur la pintura, els pinzells i fer els senyals. Rosa, sempre amb la brúixola i jo, fent fotografies. La marxa no resultava pesada, ja que paràvem a intervals curts per pintar les ratlles roja i blanca del sender. Objectiu d'aquells dies: marcar el GR-01 entre el barranc Fondo i el tossal de la Nevera. Era l'únic tram que quedava sense indicacions i al nostre club havien arribat moltes demandes sobre això. Per fi aquella Setmana Santa ens vam organitzar per poder compensar la mancança que estava convertint-se en una vergonya per als excursionistes de la comarca.

Al cap de dues hores de feina vam veure, encara un poc lluny, la figura del mas Pelat, on pensàvem fer nit. Estava situat just al cim d'un puig sense vegetació –d'allà li venia el nom. Les raons populars d'aquella manca de flora eren unes històries de morts i venjances. Per mantenir l'herència reunida, un fadrí ja gran, va matar les seues dues germanes i, com que la sang va banyar les pedres dels voltants del mas, mai més no hi va créixer una sola herba. I cada any que passava, el tros erm, amb la roca viva, anava augmentant com si la sang continués vessant avall lentament. Cap de nosaltres no era supersticiós, però aquella història no era gens agradable. En el fons, totes les contalles tenen una part real... Buf!, només de pensar-ho, se'm posava la pell de gallina.

Les raons amb més seny indicaven que la composició geològica del lloc i la contaminació provocada per la pluja àcida d'una central pròxima, es van conjuminar per a matar coscolls, matissar, estepes i altres plantes que hi abundaven i també les possibles collites de blat i raïm. El que escapava a aquesta explicació era la zona afectada; per què només es reduïa als voltants del mas? Com és que el bosc, un poc més avall, perdurava verd i frondós?

A poqueta nit teníem vint-i-dos senyals. Una mitja claror que anava enfosquint-se ens invitava a deixar la feina per a l'endemà. No estava malament, ben al contrari: molt bé. Havíem fet el tros previst

en el temps previst. Érem a unes poques passes de la porta del mas Pelat.

Feia impressió ser allà mateix –d’anys que no hi habitava ningú–, encara que el seu estat era prou bo per a passar-hi la nit. Hi vam entrar sense dificultats. Ramsi va poder netejar els pinzells amb aigua de l’aljub, mentre Rosa preparava el menú prèviament pactat. Jo vaig habilitar dues habitacions amb una granera que vaig trobar al rebost i Quim va encendre el foc a la llar.

–No m’agrada gens que encenguem el foc! –va saltar Ramsi en entrar, tan bon punt va veure Quim en aquella ocupació.

–Què passa? Li anirà bé al fúnebre, el netejarem de teranyines –contestà Quim sense immutar-se–. Després de sopar farem una bona tertúlia... Llàstima de guitarra...

–Res! El foc no és per a jugar. Si en tenim necessitat, l’encenem, però si no, més val respectar l’esperit vital.

–Vinga, home!... Vés, prepara’t el cobert per a sopar i deixam encendre el foc. Ens farà companyia –va respondre Quim sense sufocar-se.

Aquelles paraules de Ramsi, que vaig sentir baixant les escales, em van posar un pèl inquieta. No era un xicot donat a la broma, ni se li coneixien afeccions esotèriques. Com eixia ara parlant d’un esperit vital lligat al foc? Potser m’havia equivocat en

la meua valoració inicial sobre Ramsi? Rosa va alçar el cap un moment per observar la situació, però va continuar fregint els ous a la cuineta de càmping-gas.

La conversa anava fluida tot el sopar. Vam revisar els mapes i els plans que ens havíem fet. Els objectius del primer dia els havíem assolits al cent per cent. L’únic error havia estat una altitud, la del collet de la Creu. Segons el topogràfic tenia 950 metres i, en canvi, en passar per allà l’altímetre de Rosa en va marcar 990. Com que el mapa era d’una edició antiga encara no revisada i l’aparell era suís, ens vam inclinar per creure més correcta la que nosaltres havíem recollit. L’altímetre era l’estri més sofisticat que portàvem. Per indicar l’altura es basava en la pressió atmosfèrica, i ens van assegurar que el marge d’incertesa era del 0,1%. Vam fer la correcció al quadern de camp que després ens permetria editar la topogua, i ja està.

Ramsi ens va contar tot un seguit d’anècdotes de Karen, la xica escocesa. La seua vinguda obeïa més a problemes familiars que a inquietud pels idiomes. Ni havia sentit parlar del català. Es va assabentar per l’oficina de joves d’Aberdeen que a la vora de la mar Mediterrània s’oferien famílies per fer intercanvis. Va telefonar i el mateix Ramsi va tancar el tracte. Ella vindria a Setmana Santa i ell tornaria a Escòcia a l’estiu. Són anabaptistes i no celebren la pasqua

com als països catòlics, per tant aqueixa setmana d'abril seria l'inici de l'estada per ací. Volia fugir de casa. Feia uns mesos que eixia amb un immigrant irlandès i la família li ho va prohibir dràsticament: «O ell o nosaltres», li van dir. Karen va anar amagant les seues relacions i a punt de fer el viatge s'havia quedat embarassada.

Rosa, com de costum, es va quedar embadocada escoltant.

—Ah! Qui tingués la sort de viure a Escòcia! Allà sí que passen coses interessants i... romàntiques.

Quim la va interrompre bruscament.

—Eh! Un moment! Si quedar-se prenyada és romàntic...

—Home, justament això... i així tant ràpid... Vull dir que Escòcia, els paisatges, la boira, un xicot d'Irlanda...

—Au, no sigues pàmfila. Ací també pots enamorar-te —va entrar Ramsi en la conversa—. No et diré de Quim o de mi. Però segur que si et traus del cap aqueixa mania de pensar en impossibles, valoraràs els de *casa* i ens veuràs amb ulls diferents.

Després de les preferències sentimentals, va eixir de tema la situació política i la poca implicació de la gent jove. També se'ns va allargar. A la fi, decidírem gitar-nos ben avançada la nit. Passaven de les dotze.

L'habitació dels xics era la primera en arribar a la planta superior. A la dreta, la nostra. Ni Rosa ni jo

no teníem por, però vam distribuir així les cambres per la claror. A Quim i a Ramsi els agradava despertar-se amb rellotge. Per contra, nosaltres preferíem, encara que fos una vegada a l'any, que de seguida que s'alcés el sol, entrés a fer-nos una visita. La nostra finestra donava a l'est, tot just damunt d'un cingle i era l'única obertura del mas en aquella direcció. Des d'allà tampoc no es veien els altres masos que, si bé eren pròxims a distància, la situació tan esquerra del mas Pelat no hi permetia el contacte visual.

El gran finestral de l'altra habitació donava al sud. Devia haver estat un balcó, com ho testimoniaven els ferros mig doblegats que sobreixien de la paret. Una vegada ben tancada la porta de la planta baixa per dins, el *quasibalcó*, era l'únic lloc per on es podia accedir a l'interior, encara que amb dificultat.